

ФУДБАЛСКИ САВЕЗ БЕОГРАД
ОРГАНИЗАЦИЈА ФУДБАЛСКИХ СУДИЈА БЕОГРАДА

У П У Т С Т В О

ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ СУДИЈА И СУДИЈА ПОМОЋНИКА
НА УТАКМИЦАМА ФУДБАЛСКОГ САВЕЗА БЕОГРАД

Београд, август 2015. године

УПУТСТВО

ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ СУДИЈА И СУДИЈА ПОМОЋНИКА НА УТАКМИЦАМА ФУДБАЛСКОГ САВЕЗА БЕОГРАД

Ово Упутство усклађено је са најновијим обрасцем за оцењивање суђења УЕФА и ФИФА и сви делегати инструктори и стручни посматрачи суђења са листа Фудбалског Савеза Београд треба да га примењују и у делу промена које су извршене у одељку оцењивање судија, а што је препорука Судијске комисије ФСС .

а) Извештај делегата и посматрача суђења

Делегат - инструктор и стручни посматрач суђења приликом оцењивања учинка судија, треба да се придржава следећих критеријума којима је основни циљ:

- да има позитиван приступ при оцењивању судије, судије помоћника и четвртог судије,
- да се саветима омогући да судије унапреде квалитет суђења, и на тај начин усаврше своје суђење,
- да се обезбеди једнообразна и уједначена примена Правила игре и оцењивање судија,
- да се оцени појединачни учинак судије и судије помоћника на конкретној утакмици,
- да се на основу чињеница селектирају младе, талентоване и перспективне судије,
- да се изврши рангирање судија по квалитету, а што је основ и потреба задовољавања регуларности такмичења, као и представљање земље на утакмици у организацији УЕФА и ФИФА,
- да се утврде позитивне и негативне особине судије које би биле тема за разговоре и расправе по завршетку утакмице и на семинарима службених лица у циљу даљег усавршавања судија и побољшања суђења.
- да се судија, судија помоћник и четврти судија објективно и стручно оцени користећи притом велики број оцена које су на располагању,
- да се кроз специјалне примере, било позитивне било негативне, укаже тачно на исправне и све евентуално погрешно донете одлуке.

Да би наведени захтеви и циљеви били испуњени, сваки Извештај посматрача суђења мора у потпуности да одговара ономе што се на терену дешавало без претеривања, додавања, прешироког описа, описа нечега што се на утакмици није догодило било да се ради о позитивним или негативним запажањем делегата инструктора и стручних посматрача.

б) Поступак оцењивања судије, судије помоћника и четвртог судије

По завршетку утакмице на основу виђеног учинка, делегати инструктори и стручни посматрачи користе следећу скалу оцењивања.

Оцене:

9.0 - 10.0	Одличан
8.5 - 8.9	Врло добар. Важне одлуке правилно донесене.
8.3 - 8.4	Добар. Очекивани ниво.
8.2	Задовољавајуће са малим областима у којима је потребно побољшање.
8.0 - 8.1	Задовољавајуће са значајним областима у којима је потребно побољшање
7.9	Једна јасна важна грешка, а у супротном 8.3 или више
7.8	Једна јасна важна грешка, а у супротном 8.0 - 8.2
7.5 - 7.7	Испод очекивања, лоша контрола, значајне тачке за побољшање
7.0 - 7.4	Разочаравајуће. Испод очекивања и једна важна грешка или више од једне јасне важне грешке.
6.0 - 6.9	Неприхватљив.

Од изузетне важности је да делегат инструктор и стручни посматрач на крају свог виђења и анализе утакмице и учинка судија, дају јединствену (коначну) оцену на бази свих релевантних чињеница које су судије донеле током утакмице.

Скала која се користи за оцењивање учинка судије и судије помоћника је, од 5 до 10 са појединачним оценама (нпр. 5,9; 6,7; 7,4; 8,2; 8,9;... итд.).

Очекиваним суђењем, које одговара Српским лигама, Првој лиги Србије и Супер лиги Србије, сматра се учинак између 8,3 до 8,4 (добро суђење), а што се односи и на лиге Фудбалског савеза Београд.

У сваком случају оцене судије и судија помоћника треба да буду адекватне учинку (7,4; 8,2; 8,9 итд) и да се објасне на посебним примерима кроз коментаре.

У случају погрешних судијских одлука, делегат инструктор и стручни посматрач суђења је обавезан да у свом извештају детаљно опише ситуацију, са минутом утакмице у којем се то догодило, уз напомену да у том случају оцена мора бити нижа од 8,0.

Уколико судија, судија помоћник или четврти судија учини грешку (или више грешака) које су утицале на даљи развој игре, оцена дата у том случају не може бити већа од 7,7.

Генерално узевши, све грешке које немају директан утицај на резултат, односно, коначан исход утакмице, морају бити регистроване, а коначна оцена учинка не може бити већа од 7,5.

У случајевима када је учињена грешка која је имала утицај на резултат, али не и на коначан исход утакмице, оцена се може кретати у распону од 6,0 до 7,8.

За најтеже грешке, које су имале утицаја на коначан исход утакмице, оцене морају бити у распону од 5,0 до 5,9.

I - ОБЈАШЊЕЊА ВЕЗАНА ЗА ОБРАЗАЦ ИЗВЕШТАЈА О СУЂЕЊУ И ПОМОЋНОМ СУЂЕЊУ

Општи подаци везани за утакмицу

Делегат инструктор и стручни посматрач суђења мора у потпуности и тачно да попуни све податке који се траже у Извештају а односе се на екипе, место одигравања, време, датум, резултат, као и судију и судије помоћнике. Ови подаци морају бити тачни, и без пропуста у попуњавању.

Опис утакмице

Описати карактер утакмице, понашање играча према противнику, публици, судијама. Истаћи да ли се ради о позитивној игри (нападачки) или о дефанзивној и успоравању ритма. Објаснити понашање гледалаца, скупљача лопти, и других. Дати оцену стања терена и подобности за игру као и временских услова.

Све остало што је везано за судијске одлуке, постигнуте поготке, добре или погрешне одлуке, судије и судије помоћнике, уносе се у друге рубрике Извештаја делегата и посматрача суђења.

Појединачно оцењивање судије и судија помоћника по сегментима Извештаја делегата и посматрача суђења

Делегат инструктор и стручни посматрач суђења бележе све битне детаље који се на утакмицама дешавају како би касније адекватно оценили учинак судије. То се нарочито односи на одлуке које су на било који начин имале утицај на ток игре, резултат утакмице и коначан исход утакмице.

Забележити све изречене дисциплинске казне као и ситуације у којима судије нису изрекле одговарајућу дисциплинску казну и ценити колико је свака од тих ситуација имала утицаја на даљи ток утакмице, њен резултат или коначни исход утакмице.

Посебно треба водити рачуна о начину вођења утакмице, као и о личности судија и да ли је нека од донетих одлука имала утицаја на даље понашање судије у току утакмице.

Делегат инструктор и стручни посматрач суђења оцењује укупан учинак судије и судија помоћника. Дате оцене морају бити детаљно, и прецизно образложене у извештају.

Свака рубрика извештаја о учинку судије (2 - 7) мора бити резултат чињеница заснованих на догађајима са посматране утакмице, прецизно описан и тачан и неопходно је испоштовати да се у тим колонама морају налазити само догађаји који су се на контролисаној утакмици стварно и догодили.

Од делегата инструктора и стручног посматрача суђења очекује се да на утакмицама лига Фудбалског савеза Београд, Српских лига, Прве лиге Србије и Супер лиге, пошто се ради о недовољно селектираним, у већини случајева младим и неискусним судијама и по квалитету још увек неуједначеним судијама, оцени њихов учинак у распону добро обављеног задатка. При таквом оцењивању, оцена (8,3 - 8,4) значи да је судија свој задатак обавио у складу са очекивањима и у целини гледано добро примењивао Правила игре.

Од стручног, искусног и поузданог делегата инструктора и стручног посматрача суђења очекује се да у свом извештају:

- оцењују ниво приказаног суђења у различитим распонима оцена,

- да при томе користи велики број оцена које му стоје са располагању за одговарајући учинак судије,
- да у полазу тежи просечној оцени доброг суђења (8,3 - 8,4) на већем броју утакмица које посматра, водећи рачуна да пореди квалитет суђења са претходних утакмица и својим оцењивањем не оштети судију. Додатно Упутство о коришћењу распона оцене 8,3 и 8,4 представљају стварно добро суђење и спремност судије да настави у истом стилу, а органу за делегирање сигуран знак да на тог судију може рачунати и за наредно делегирање.

За добијање оцене веће од 8,4 судија мора да донесе тачно важне одлуке које се тичу резултата утакмице, даљег тока игре да буду посебно добри у примени дисциплинских мера. Такође је битно да доношење таквих одлука не промени природу утакмице, да се евентуални прекршаји више не догађају а да при томе игра остане у потпуној контроли судије. Важно је напоменути да оцене које су више од 8,4 су могуће и када је оцена тежине утакмице нормална, посебно у оним случајевима када судија својим тачним одлукама допринесе да се игра развија на такав начин. И оно што је важно рећи, код сваке оцене која је 8,5 и већа очекује се да делегат инструктор и стручни посматрач суђења посебно нагласи које су те одлуке и по минутима и појединачно их објасни у свом извештају.

Оцена 8,2 је задовољавајући учинак са малим областима у којима је потребно побољшање.

Оцене 8,0 и 8,1 представљају задовољавајуће суђење са значајним областима у којима је потребно побољшање и орган за делегирање судија треба да размисли и да буде опрезан приликом одређивања таквог судије.

Последице које судије сnose за своје грешке, ако по мишљењу делегата-посматрача суђења:

Судија својим суђењем заслужи оцену 8,3 и већу али је при томе учинио једну озбиљну грешку (није показао црвени картон, није досудио казнени ударац или је досудио казнени ударац који није постојао, признао погодак из офсајда и сл.) **оцена не може бити већа од 7,9.**

Судија својим суђењем заслужи оцене 8,0; 8,1 или 8,2 али учини једну од горе наведених озбиљних грешака **оцена не може бити већа од 7,8.**

Ако судија током суђења није имао потпуну контролу утакмице и при томе је показао и друге слабости **оцена мора бити 7,7 и мања.**

Уколико током утакмице судија учини више од једне озбиљне грешке **оцена не може бити већа од 7,4.**

Упозоравају се делегати инструктори и стручни посматрачи суђења да и када судија после једне од озбиљних грешака које су горе наведене не направи више грешака морају да примене горе наведени распон приликом оцењивања. Другим речима, учињена грешка се не може исправити осталим тачним одлукама.

У случајевима када је оцена 7,7 и нижа, обавезно је у рубрикама у извештају делегата и посматрача суђења навести шта судија треба да поправи.

У свим овим околностима резултат утакмице није важан, грешка је грешка и није важно да ли она утиче на развој утакмице или не.

Оцене мање од доброг (8,0 - 8,2) такође морају бити образложене. Приликом таквог оцењивања неопходно је да у извештају буду назначене слабости у суђењу које судија и судија помоћник, могу у наредним утакмицама да отклоне и поправе.

Исто тако, за оцене веће од добре (8,5), делегат инструктор и стручни посматрач суђења мора посебно да истакне позитивне особине судије и судије

помоћника и да их прецизно образложи и опише.

Приликом оцењивања делегат инструктор и стручни посматрач треба да користи инструкције које следе како би по свакој од тражених тачака донео исправну одлуку и тачну процену квалитета судије. На основу таквог начина оцењивања делегат инструктор и стручни посматрач суђења треба да нагласи који су квалитети судија као и да укаже које делове суђења судија мора да усавршава и поправља.

1. Тежина утакмице

Пре него што делегат инструктор и стручни посматрач суђења напише коментар, мора да оцени степен тежине утакмице. То има утицаја и на тежину посла који је судија, судија помоћник и четврти судија имао. По тежини, утакмица може бити: **лака, нормална, тешка и врло тешка.**

Пре свега, делегат инструктор и стручни посматрач суђења дужни су да оцену тежине утакмице дају посебно за сваког из судијског тима, с обзиром да се врло често дешава да је тежина учинка који имају током утакмице различита за судију, судију помоћника и четвртог судију.

Оцена тежине утакмице даје се за сваког судију понаособ. То, пре свега зависи од обима посла који је сваки од судија имао током утакмице. Теоретски гледано врло је тешко могуће да на једној утакмици све судије имају исту оцену тежине утакмице и исту оцену учинка у суђењу. Напротив за доброг делегата инструктора и стручног посматрача суђења свака утакмица је прилика да судије оцени различито и наравно при томе остане у оквирима задатих оцена и свега што се овим Упутством о оцењивању судија тражи.

Приликом процене узети, пре свега, у обзир број одлука које су судија, судија помоћник или четврти судија донео, са каквим ситуацијама су морали да се боре. На пример уколико на утакмици и буде регистрован већи број прекршаја то аутоматски не значи да је утакмица била тешка за суђење. Тежина ће, пре свега, зависити од интензитета, места где се прекршаји догађају и утицаја сваке такве одлуке на даљи развој игре.

При овој процени водити рачуна посебно о:

- прекршајима / симулирањима у казним просторима и њиховој близини
- спречавањима изгледних позиција за постизање поготка, као и обећавајућих напада,
- евентуалним грубостима,
- конфликтима између играча и групних протеста против судијских одлука,
- изрицањима другог жутог картона,
- важним одлукама у вези процене офсајда (процене тежине задатка за судију (помоћника),
- тежина посла и правовремена реакција четвртог судије у обављању задатка у отежаним условима.

Помоћни елементи за процену тежине утакмице

а) Лака

Лака утакмица без компликованих ситуација:

- ритам утакмице слаб, спор, без промена,
- без много физичких контаката између играча, без намерних прекршаја,

- понашање играча фер и коректно, без или са малим бројем дисциплинских казни,
- мали број гледалаца, њихово коректно понашање, без утицаја на судије,
- терен за игру у добром стању.

б) Нормална

Нормална утакмица за суђење, са неколико компликованих ситуација:

- темпо на утакмици захтевао је од судије да буде приправан,
- захтеви у односу на судију нормални, генерално гледано обе екипе понашале су се коректно током читаве утакмице, на терену за игру се није догодило ништа што би излазило из оквира нормалног тока меча,
- без проблема са гледаоцима који су се понашали коректно,
- терен за игру у добром стању.

в) Тешка

Тешка утакмица са неколико тешких одлука за судије:

- већи број учињених прекршаја,
- више стартова у којима је коришћена претерана снага, више преоштрих стартова и физичких контаката,
- после одређених догађаја / одлука судија играчи много агресивнији,
- лоши временски услови и терен тежак за игру,
- гледаоци допринели напетој атмосфери.

г) Врло тешка

Врло тешка утакмица са много тешких одлука за судије:

- честе конфликтне ситуације на терену,
- доста прекида због указивања помоћи играчима,
- играчи исувише нервозни, публика је подгрејавала атмосферу и протествовала против судијских одлука и вређала судије,
- лоша неспортска атмосфера, гледаоци некоректни,
- бацање предмета на терен (димне бомбе, бакље, боце, упаљачи и сл.),
- окруживање судије од стране играча после појединих одлука.

Важно: у свом извештају делегат инструктор и стручни посматрач суђења мора да опише због чега је утакмица била тешка или постала тешка за суђење. Дерби утакмица, претходни инциденти између клубова или неизвестан резултат (продужеци) не морају сами по себи да значе да је утакмица тешка за суђење. Одлучујући фактор је ипак како су екипе играле фудбал.

Оцена судији, судији помоћнику и четвртој судији ће бити смањена ако је због њихових погрешних одлука дошло до промене карактера утакмице. Уколико је то био случај, делегат инструктор и стручни посматрач суђења то мора да наведе у свом извештају. Већа оцена тежине утакмице не мора да буде последица погрешних одлука и грешака судије или судије помоћника или четвртог судије.

Са друге стране, судија, судија помоћник и четврти судија ће добити већу оцену ако су се због њиховог доброг суђења екипе понашале коректно.

Лака и нормална утакмица не мора да значи и нижу оцену за судије, уколико је њихов учинак био непогрешив.

Опште тачке за посматрање суђења:

Анализа током утакмице:

- Θ Да се уочи сваки проактиван или превентиван кључни моменат (моменти) / одлуке који имају утицаја на природу (ток) утакмице
- Θ Да се узму у обзир последице тешких ситуација / одлука по **наредне** одлуке (личност), доследност и храброст

Скала оцењивања за судије и судије помоћнике

По нашем мишљењу, сама скала оцењивања је довољно јасна за одговарајуће оцењивање:

9.0 - 10	Одличан учинак
8.5 - 8.9	Врло добро. Важне одлуке донете правилно.
8.3 - 8.4	Добар. Очекиван учинак
8.2	Задовољавајуће са областима за које је потребно мало побољшање
8.0 - 8.1	Задовољавајуће са областима где је потребно значајно побољшање
7.9 ##	Једна јасна судијска грешка, у противном 8.3 или преко
7.8 ##	Једна јасна судијска грешка, у противном 8.0 - 8.2
7.5 - 7.7	Испод очекивања / лоша контрола / потребна значајна побољшања
7.0 - 7.4	Разочаравајуће, са једном јасном судијском грешком или учинак са две или више јасних судијских грешака
6.0 - 6.9	Неприхватљив учинак

Укључити у друго поље која би оцена била дата да није било јасне судијске грешке

Сваки критеријум у извештају треба да се процени на основу инцидената насталих током утакмице и који би требало да буду сумирани, али тачно описани. Гранични оквир учинка који је у складу са очекиваним је 8.3 до 8.4, који је еквивалентан добром учинку. Судије са граничном вредношћу учинка и потенцијалом за више треба да очекују оцену у том оквиру.

Детаљније објашњење:

- 9.0 - 10 је за одличан учинак у тешкој утакмици
- 8.5 - 8.9 је за веома добар учинак у прилично тешкој / тешкој утакмици

- □ 8.3 и 8.4 је за добар учинак у нормалној утакмици, са поруком да тај судија треба да настави са тим нивоом учинка на следећој утакмици
- □ 8.2 : Када се учинак оцени као "задовољавајући" али са областима у којима је потребно мало побољшања
- □ 8.0 и 8.1: за учинак у коме је потребно значајно побољшање у неким областима
- □ 7.9: Када је судија имао добар, или бољи учинак у вредности 8.3 и више, али је имао јасну судијску грешку у значајној одлуци (нпр. црвени картон, пенал, итд.). Оцена треба да буде највише 7.9.
- □ 7.8: Када је судија показао учинак за оцену 8.0, 8.1 или 8.2, али имао јасну судијску грешку у вези са значајном одлуком (нпр. црвени картон, казнени ударац, итд.). Оцена треба да буде максимум 7.8.
- □ 7.5 - 7.7: Судија није направио јасну грешку, али је испољио недостатак укупне контроле над утакмицом, и потребна су значајна побољшања.
- □ 7.0 - 7.4: Било је **више од једне** јасне судијске грешке (нпр. црвени картон, казнени ударац, итд.), и **могућно** и других значајних области у којима је потребно побољшање
- □ 6.0 - 6.9: Неприхватљив учинак уз јасне судијске грешке, већу недоследност по дисциплинским питањима и / или без контроле утакмице
- □ Када се оцена испод 7.0 додели било ком званичнику утакмице, треба послати мејл судијском одељењу УЕФА, уз детаљно образложење.

Од оцене се одузима 0.1 када судија пропусти да опомене играча због јасног прекршаја за жути картон, или нетачно опомене играча.

У случајевима инцидената који нису исправно решавани, делегат инструктор и стручни посматрач суђења треба да их прво спомене усмено судијама током разговора после утакмице, а затим да их и унесу у писани извештај, са јасним описом и навођењем минута.

Делегати инструктори и стручни посматрачи суђења не могу да компензују судији који направи прво погрешну, а затим исправну и позитивну одлуку.

У случају оцене ниже од 7.7, Посматрач мора да спомене **аспекте у којима је потребно побољшање** и да их саопшти судији, помоћнику или додатном помоћнику, и да то забележи у извештају.

Да би судија добио оцену вишу од 8.4, морао је имати **тачно донете критичне и важне одлуке** (то би такође могло бити и превентивно деловање које позитивно доприноси контроли утакмице).

Оцена виша од 8.4 је могућа чак и ако је степен отежаности утакмице "нормалан". Ако је утакмица "нормална" због учинка судије или кључне и важне одлуке која је тачно донета, онда се судији треба доделити позитиван бод. У таквим околностима оцена 8.5 би се сматрала одговарајућом.

Ако додели оцену вишу од 8.4, **посматрач мора да опише елементе** (уз спомињање минута) који су ставили учинак изнад уобичајене границе.

Треба приметити да се оцене од 7.5 до 7.7 класификују као "Испод очекивања". УЕФА очекује већи степен учинка од овог од званичника на својим утакмицама, дакле граничну оцену од 8.3 до 8.4.

Упутство:

Јасна грешка у суђењу коју је починио судија и даље се треба узимати у обзир чак и када је одлука исправљена после консултовања са помоћником, или додатним помоћником. Исти принцип се такође треба користити ако помоћник или додатни помоћник направи такву грешку. Примери:

- Казнени ударац и жути картон се досуђују од стране судије, али после интервенције додатног помоћника одлука је исправно преиначена, и игра се наставља без спуштене лопте.
- Судија пропушта да искључи играча који је био опоменут по други пут, и игра треба да се настави. На срећу, помоћник интервенише пре наставка игре, и обавештава судију о његовом пропусту.

Иако су обе одлуке исправљене, УЕФА такве грешке не допушта на међународном нивоу, па стога треба применити оцену мању од 8.0.

II - ПОМОЋНИ ЕЛЕМЕНТИ ЗА ПРОЦЕНУ УЧИНКА СУЂЕЊА

(2) Примена и интерпретација Правила игре, контрола утакмице, тактички приступ и вођење игре са специјалним ситуацијама по минутима (позитивни и негативни примери):

- тачно и доследно кажњавање прекршаја,
- разликовање стартова на лопту и на противника,
- правовремена реакција код озбиљних прекршаја и грубе игре,
- исправне реакције код држања, гурања, повлачења, саплитање противника,
- реаговање код коришћења лактова,
- реаговање код симулирања, губљења времена, протеста, неспортског понашања,
- добра процена код изгледних ситуација за постизање поготка или заустављања напада који обећава,
- добра процена намерне игре лопте руком,
- разликовање директног и индиректног слободног ударца,
- обезбеђење растојања 9,15 (одбрамбени зид),
- контрола наставка игре (ударац са врата, ударац из угла, убацивање, почетни ударац),
- контрола замене играча и третмана повређених играча,
- исправна надокнада времена,
- контрола игре вратара,
- употреба правила предности и допринос развоју игре,
- допринос квалитету меча због примене предности,
- контроле утакмице у сваком тренутку,
- препознавање природе утакмице и позитиван приступ од почетка,
- правовремене реакције при промени природе меча,
- дозвољавање пуног развоја игре, без ситничарења,
- брзе, јасне и тачне одлуке,
- брзо настављање игре после прекида,
- јасна техника суђења и употреба пиштаљке.

(3) Контрола дисциплине, понашања играча и службених лица у техничким просторима са специјалним ситуацијама по минутима:

- исправност дисциплинских казни,
- правовремено изрицање дисциплинске казне, опомене (не брзо и за безначајне прекршаје),
- препознавање и реаговање на „професионалне“ прекршаје,
- реаговање на неспортско понашање (удаљавање лопте са места прекршаја код извођења слободних удараца, протести и сл.),
- искључење због угрожавања безбедности противника (груби и опасни стартони с леђа),
- искључење због спречавања изгледне прилике за постизање поготка,
- опомена за заустављање напада који обећава,
- начин показивања картона,
- дискусија са играчима, реаговање на протесте играча,
- контрола понашања службених лица екипа у техничком простору,
- реакција на неспортско понашање тренера.

(4) Физичка припремљеност, постављање и кретање (објаснити било коју специјалну ситуацију са минутом када се догодила):

- степен физичке припремљености,
- изванредно физички припремљен током читаве утакмице,
- издржљив, способан да трчи дуга растојања,
- поседује промену ритма (спринт и користи га код контранапада),
- трчи на место прекршаја, када је потребно,
- изванредно трчање уназад да би имао преглед ситуације,
- стил трчања,
- близу фазе игре, све време прати игру али не смета играчима,
- дијагонални систем са одступањима, прати догађаје са стране,
- дијагонални систем са одступањима, лопта између судије и судије помоћника,
- трчи у казнени простор када је потребно,
- исправно постављање у прекидима, осећа и разуме игру, креће се рационално.

(5) Сарадња са судијама помоћницима:

- види све знаке судије помоћника и брзо реагује,
- све време контакт очима са судијама помоћницима,
- добра подела посла - ауторитета са судијама помоћницима у вези прекршаја у њиховој близини,
- добро разумевање ситуације кад и поред сигнала игру не треба прекидати због предности,
- без неспоразума са судијама помоћницима (ударац из угла, ударац с врта, убацивање),
- подршка судијама помоћницима директним знацима, сигналимa,
- добра сарадња у ситуацијама када се прекршаји дешавају иза леђа судије,

- добра сарадња код погрешне одлуке судије (погрешно опоменут или искључен играч) и сл.,
- заштита судија помоћника од протеста играча или службених лица са клупа из техничког простора.

(6) Личност судије:

- респект и поштовање од стране играча, функционера, природни ауторитет, природно понашање на терену за игру,
- смиреност и хладнокрвност,
- спољашњи изглед,
- подложност утицајима од стране играча, функционера, гледалаца,
- објективност, без утицаја са стране (играчи, представници клубова, гледаоци),
- стабилан и доследан у одлукама,
- одлучан, непоколебљив и самоуверен и у ситуацијама када је критика неизбежна
- храбар, неустрашив, не плаши се непопуларних одлука,
- увек миран и у појединим ситуацијама дискретан.

(7) Укупна описна оцена, генерални коментар, савет у погледу суђења као и личности судије

У овој тачки делегат и стручни посматрач суђења сублимира укупан утисак о обављеном задатку судије. У сваком случају, не треба наводити оно што је већ описано у претходним тачкама, већ дати прецизну и кратку оцену квалитета судије, и евентуално мишљење у вези са догађајима који су допринели таквом утиску делегата и стручног посматрача суђења (да ли је судија био спреман за суђење за делегирану утакмицу, да ли се истиче, да ли је перспективан, може ли да суди теже утакмице?).

(8) Тачке дискутоване са судијом:

Позитивне особине

Недостаци које треба поправити

Делегат инструктор лига ФСБ је уједно и инструктор за судије. Због тога се у овом делу износе сумирана виђења учинка судије и судије помоћника са саветима за будућа суђења, (похвалити добро - савет шта поправити).

У рубрици - недостатци које треба отклонити није место за изузетно лоше одлуке судије, судије помоћника које су решиле коначан исход утакмице.

(9 и 10) Први и други судија помоћник, учинак (навести неке важне одлуке са минутима у којима су донете - Коментари: објаснити било коју специјалну ситуацију са минутом)

Важно је у извештају не запоставити судију помоћника тачна и благовремена процена офсајда је врло често одлучујућа приликом постизања погодака. С друге стране, улога судије помоћника је подигнута на виши ниво давањем права да сигнализирају и прекршаје. Зато је важно проценити квалитет судије помоћника јер је њихов учинак врло битан за укупно добро суђење судијског тима.

Приликом оцењивања судије помоћника обратити пажњу на следеће:

- тачност процене офсајда, процена активне и пасивне позиције (утицај на

- игру), технике („сачекај, види, одлучи“),
- тачност одлука код убацивања, ударца из угла, ударца с врата,
 - исправан сигнал за прекршај у непосредној близини, зони судије помоћника,
 - исправан сигнал за прекршај у казненом простору,
 - исправан сигнал за прекршај иза леђа судије,
 - помоћ при одређивању места прекршаја (унутар или изван казненог простора),
 - помоћ код постизања поготка (посебно слабо видљивих),
 - контрола растојања 9,15 метара у близини,
 - знаци и помоћ код замене играча,
 - кретање, постављање, праћење линије претпоследњег играча одбране,
 - концентрација,
 - јасни и благовремени сигнали у складу са Правилима игре,
 - улазак у терен за игру у конфликтним ситуацијама - помоћ судији,
 - помоћ код погрешних одлука судије,
 - контакт очима са судијом,
 - контрола техничког простора (први судија помоћник ако није одређен четврти судија),
 - дискретни сигнали током игре у критичним ситуацијама после контакта очима са судијом.

(11) Специјални случајеви, допунско објашњење

У овој тачки делегат и стручни посматрач на утакмици, може кратко објаснити неки случај који се догодио, а није у директној вези са одлукама судије (услови у којима је утакмица играна, евентуална виша сила и прекид утакмице, привремени прекид и сл.), значи само у случају потребе.

Ако има потребе, користити пету страну обрасца за ове потребе, али и за објашњења специјалних ситуација из осталих тачака Извештаја.

Важно: Обавеза делегата инструктора и стручних посматрача суђења које одређује надлежни орган за делегирање Фудбалског савеза Београд да се придржавају инструкција у овом Упутству и једнообразно оцењују суђење и помоћно суђење

У случају оцењивања учинка судије, судије помоћника или четвртог судије, оценама **врло лоше суђење - неприхватљиво (5,0 - 5,9)** или **лоше суђење - веома незадовољавајуће (6,0 - 6,9)**, делегат инструктор и стручни посматрач суђења дужан је да о томе телефонски обавести Орган који га је делегирао на поменуту дужност у року од 15 - 30 минута по завршетку утакмице, а да писани извештај достави у року од 24 часа.

СЕКРЕТАР ОФСБ
Мирослав Стојановић, с.р.

ПРЕДСЕДНИК КУС ОФСБ
Милан Крстић, с.р.